

Riksdagens kulturutskott

Ärende: Bildningsalliansens utlåtande om Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om främjande av integration och till lagar som har samband med den

RP 208/2022

Bildningsalliansen tackar Riksdagens kulturutskott för möjligheten att ge utlåtande.

Syftet med lagändringen är att främja integration och goda befolkningsrelationer som i sin tur ska förstärka förverkligandet av invandrades likabehandling och jämställdhet. Dessutom ska lagändringen också främja invandrarnas sysselsättning, delaktighet, välfärd och hälsa. Bildningsalliansen anser att nyanlända som nyss anlänt men även migranter som varit längre i Finland ska ha goda och jämlika möjligheter att tillägna sig språkkunskaper i svenska och/eller finska samt erhålla tillräcklig kännedom om kultur och samhälle. Det här är en förutsättning för att de ska kunna känna sig delaktiga och kunna vara aktiva medborgare av det finländska samhället. Integration ska vara ömsesidig inkludering där båda parter migranter och infödda tillsammans bygger ett demokratiskt, tryggt och jämlikt samhälle. En god möjlighet till integration och inkludering minskar polariseringen.

Eftersom de personer som anländer till Finland har väldigt olika bakgrund, utbildning och kompetenser är det viktigt med rådgivning och vägledning som leder dem in på för dem ändamålsenliga utbildnings- och sysselsättningsstigar. Även de som kommer som arbetskraftsinvandare har behov av integrationsfrämjande åtgärder såsom språk- samhällsorientering. **Bildningsalliansen vill här poängtera att det är centralt att det även finns kännedom om möjligheter till integration på svenska och de svenska utbildningsstigarna som finns till förfogande inom tvåspråkiga kommuner och regioner**, så att man kan informera om alla alternativ och även vägleda individen rätt. För individen anpassad vägledning är fundamentalt för att integrationen ska lyckas.

Bildningsalliansen ser det som nackdel för den nyanlända att man nu vill förkorta maximitiden för integrationsplanens varaktighet med ett år. Som ovan nämndes så har migranterna väldigt olika bakgrund, vilket innebär att tiden att nå t.ex. tillräckliga språkkunskaper för att kunna sysselsätta sig eller gå vidare till utbildning varierar. **För många är en tid på två år för kort för att man ska få tillräckliga språkkunskaper.**

Bildningsalliansen anser att språk- och integrationsutbildning är en central del av integrationsprocessen och ger alla nyanlända och migranter en möjlighet till att vara delaktiga i ett samhälle. Bildningsalliansen ser att dessa utbildningar i första hand främjar individens inkludering i samhället. Det är frågan om en grundläggande rättighet och att få verktyg för att bli delaktig i det finländska samhället. Många fortsätter efter slutförd integrationsutbildning i någon annan utbildning för att få rätt kompetens för ett finländskt arbetsliv. **Deltagande i språk och integrationsutbildning, eller en förlängning av integrationstiden får inte äventyra den studerandes möjlighet till arbetslöshetsstöd eller andra utkomststöd, eftersom detta ofta är en förutsättning för att man ska kunna stanna kvar inom utbildningen.**

Bildningsalliansen ser det som viktigt att man i lagändringen vill lyfta fram betydelsen av tredje sektorns tjänster och den effekt de har på integrationsprocessen. Inom integrationen på svenska utgör ofta den tredje sektorns en viktig kompletterande roll i bl.a. frågan om rådgivnings- och vägledningstjänster.

Enligt förslaget ska kommunen ansvara för den flerspåkiga samhällsorienteringen och integrationsutbildningen. **Bildningsalliansen vill i det här sammanhanget lyfta fram fria bildningens mångåriga erfarenhet och målinriktade arbete med att utveckla integrationsutbildningen så att den möter den studerandes behov. Eftersom det finns privata läroinrättningar inom den fria bildningen är det viktigt att kommunerna beaktar och känner till dessa integrationsfrämjande utbildningar.**

Kommunens vägledning och rådgivning med låg tröskel måste även känna bra till möjligheter till integration på svenska i de tvåspråkiga regionerna.

Lagen om fritt bildningsarbete

§9

Syftet med lagändringen är bevara de avgiftsfria språk- kultur och samhällsutbildningar (grundläggande litteracitet och integrationsutbildning) för nyanlända som redan nu finns inom fria bildningens läroinrättningar. Då maximitiden för integrationsplanen förkortas med ett år och blir högst två år ska avgiftsfriheten till hundra procent bindas så att statsandelen på hundra procent ska möjliggöras under integrationsplanens giltighetstid och under ett år efter att den senaste integrationsplanens giltighet upphörde.

Även när det gäller innehållet ska rätten till en statsandel på hundra procent bestämmas på nytt eftersom det efter att maximitiden för integrationsplanen upphört inte finns någon integrationsplan som utbildningen kan bindas till på det sätt som man gör i den gällande lagen. Den utbildning som avses i momentet innehåller utbildning i läs- och skrivkunnsighet och annan integrationsutbildning i finska eller svenska språket. I fråga om annan integrerande finska eller svenska iaktas vid utformningen av innehållet den läroplanen för integrationsutbildningen för vuxna invandrare som Utbildningsstyrelsen utfärdar. Således föreslås att villkoret för en statsandel på hundra procent i fortsättningen är att man i utbildningarna iaktar läroplansgrunderna för integrationsutbildningen för vuxna invandrare eller Utbildningsstyrelsens rekommendation för läroplan för utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete. Lagändringen ger därmed möjlighet till gå en integrationsutbildning eller en utbildning inom grundläggande litteracitet ännu ett år efter att integrationsplanens maximitid på två år upphört. Det här kan Bildningsalliansen se som en god sak men åtgärdar inte ändå alla utmaningar som finns gällande invandrare vars integrationstid upphört.

Fritt bildningsarbete är en central aktör när det gäller integrationsutbildning samt språkutbildning och samhällsorientering på svenska. Många studerande med invandrabakgrund har först gått en integrationsutbildning på finska men vill sedan lära sig det svenska språket för att förbättra sina möjligheter till sysselsättning i kommuner där det finns en hög procent svensktalande. Idag får många av de svenskspråkiga läroinrättningarna inte 100% statsandel för alla sina studerande

eftersom de inte längre har en giltig integrationsplan när de kommer för att studera. Den föreslagna lagändringen kommer troligtvis inte heller att åtgärda det här, eftersom det kan ha gått flera år än tre innan individen inser att kunskaper i det svenska språket kan ge bättre möjligheter till sysselsättning. **Bildningsalliansen anser att det skulle vara skäl att utreda om all utbildning inom fritt bildningsarbete som följer läroplansgrunderna för integrationsutbildningen för vuxna invandrare eller Utbildningsstyrelsens rekommendation för läroplan för utbildning i grundläggande litteracitet inom fritt bildningsarbete kunde berättiga till 100% statsandelsfinansiering för en läroinrättning inom den fria bildningen. Det här skulle bidra till att man kan garantera en avgiftsfri utbildning för alla invandrarstuderande som vill lära sig svenska eller finska. Att erhålla tillräckliga språkkunskaper får inte bindas vid en integrationstid- eller plan utan borde vara en grundrättighet.**

Bildningsalliansen vill poängtera att det måste vara möjligt för individen att kunna erhålla arbetslöshetsförmån under den tid hen går en utbildning som följer läroplansgrunderna för integrationsutbildning eller läroplansrekommendation för utbildning inom grundläggande litteracitet.

Helsingfors 17.10. 2022

Moa Thors, ordförande Bildningsalliansen

Henrika Nordin, verksamhetsledare Bildningsalliansen